

Nuvarande modell

Danderyds kommun har fyra bibliotek, ett i varje stadsdel, som alla fyra fått genomgående mycket goda resultat vid de brukarenkäter som hittills har genomförts varje höst. Organisatoriskt är verksamheten fördelad på fyra bibliotek, varav tre ingår i organisationen under kultur- och bibliotekschefen medan ett, Enebybergs bibliotek, ingår i organisationen under fritidschefen. Det är en fungerande modell, med en hög grad av samverkan, och de fyra biblioteken upplevs utifrån som en organisation.

I dagsläget arbetar bibliotekspersonalen, som enda schemalagd personal inom kommunen, enligt avtalet för kontorsarbetstider. Där ingår vintertid september t.o.m. maj med en arbetstid per vecka på 39 timmar och 15 minuter och sommartid juni t.o.m. augusti med en arbetstid på ca 35 timmar. Med tanke på att biblioteken har öppet till kl. 19.00 på kvällarna och schemalagningen sträcker sig till 19.15 är det svårt att sommartid täcka upp för den ordinarie öppettiden, trots att den är något förkortad och att filialerna håller stängt under juli månad.

Bibliotekens öppettider och schemalagningen av personalresurser har hittills inte varit föremål för någon djupare genomlysning.

Förvaltningen har ett ständigt uppdrag att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. När det gäller biblioteken har Enebybergs bibliotek i Träffpunkt Enebyberg sedan flera år arbetat enligt en väl fungerande modell med generösa öppettider och en god servicenivå med ett effektivt nyttjande av personalresurser. I samband med starten av Träffpunkt Enebyberg förbättrades tillgängligheten till bibliotekens tjänster för de boende i Enebyberg. Enebybergs biblioteksorganisation bygger delvis på ensamarbete och har varit modell för föreliggande förslag till förändringar.

Förvaltningens översyn

Förvaltningen genomförde våren 2009 en översyn över schemalagningen vid biblioteken, arbetstidens förläggning samt bibliotekens öppettider. I översynen ingick även att titta på personalresurser och arbetstid kontra öppettider. Utvärderingen visade att det är stor skillnad på kvoten personalresurser/öppettider mellan biblioteken. Bland filialerna sticker Enebybergs bibliotek ut med generösa öppettider och effektivt nyttjande av personalresurser.

Trots en minskad budget för både 2009 och 2010 kommer biblioteken även fortsättningsvis att kunna ge en god service till kommunens medborgare. Förvaltningens bedömning är att det finns effektiviseringsvinster att göra vid ett par av kommunens bibliotek, det gäller framför allt biblioteken i Djursholm och Stocksund. Biblioteken kommer att förutom en god service även kunna ge en ökad tillgänglighet för kommunens medborgare.

Översyn av personalresurser har gjorts med fokus på hög tillgänglighet och höga nöjdetskrav mot kund. Trots en minskad budget för 2009 och 2010 kommer ett par av biblioteken att kunna utöka sina öppettider något. Det gäller Stocksunds bibliotek och Djursholms bibliotek. Vid både Stocksunds bibliotek och vid Djursholms bibliotek har man hittills använt en stor del av personalresurserna innan öppettid. Personalen har börjat sin arbetsdag redan kl. 8.30 och biblioteket har inte öppnat för allmänheten förrän kl. 12.00. Förvaltningen har i sin översyn sett över schemalagning, förläggning av arbetstid samt antal öppettimmar för respektive bibliotek.

Förslag till förändringar

Förslaget innehåller ett antal förändringar enligt följande:

1. Att samtliga av kommunens fyra bibliotek öppnar samma tid, dvs. kl. 11.00 måndag till fredag.

2. Att även Stocksunds och Djursholms bibliotek håller öppet för tidningsläsning redan från kl. 9.00 på vardagar. Förslaget skulle resultera i en förbättrad tillgänglighet, med en något minskad personaltäthet. I förslaget minskar Djursholms bibliotek antal personalresurser från 2,75 tjänster till 2,0. Stocksunds bibliotek ligger kvar med 1,5 tjänster, med en 25 % timanställning som komplement.
3. Att Stocksunds bibliotek håller öppet även på torsdagar. I dagsläget finns personal i biblioteket på torsdagar men biblioteket håller helt stängt för allmänheten.
4. Att Stocksunds bibliotek håller öppet två kvällar per vecka mot idag en kväll per vecka. Resultatet blir att även de boende i området Stocksund/Djursholm i likhet med övriga kommundelar får tillgång till bibliotek sammanlagt fyra kvällar per vecka, måndag t.o.m. torsdag.
5. Att filialerna stänger en timme tidigare på lördagar, kl. 14.00 i stället för som idag kl. 15.00. Förändringen innebär ensamarbete. Förändringen innebär även att personalen får längre sammanhängande ledighet under helgen.
6. Att ett nytt arbetstidsavtal med en arbetstid på 39 timmar året runt förhandlas. Sommartiden tas därmed bort, vilket kompenseras med ökad lön. Detta medför att bibliotekspersonalen kan ta semester som planerat under sommaren och att biblioteken trots detta kan hålla öppet utan att behöva anställa sommarvikarier.

Översynen har resulterat i ett förslag som följer i punktform nedan. Förslaget kommer att MBL-förhandlas i en central förhandling. Målsättningen är att genomföra det nya förslaget med start den 1 oktober 2009. Förändringen var tidigare planerad till ett något senare startdatum, den 1 januari 2010, men i och med att det uppstått en vakans vid Stocksunds bibliotek från och med den 1 oktober är det av stor vikt att den 1 oktober blir startdatum för planerade förändringar. Vakansen vid Stocksunds bibliotek kommer att tillsättas internt vilket innebär att någon eller några från övriga bibliotek inom organisationen kan komma att behöva byta arbetsplats alternativt arbeta på två olika bibliotek. Med anledning av den uppkomna vakansen föreslår förvaltningen att förändringarna träder i kraft tidigare än planerat, dvs. redan den 1 oktober 2009.

FÖRSLAG till förändringar i arbetstider, öppettider och schemaläggning - Sammanfattning

- Heltid motsvarar 39 tim/vecka
- Samma arbetstid året runt (ingen sommartid - kompenseras med ökad lön)
- Kvällstjänstgöring 1-2 kvällar per vecka (till 19.15)
- Arbetstiden kan förläggas mellan 8.00-19.30
- Lördagar – med ordinarie personal så långt det räcker
- Ensamarbete vid filialer kan förekomma (framförallt innan öppettid, vid öppet för tidningsläsning och de sista två timmarna) Detta kan föranleda installering av t ex larm (pers avd)
- Samtliga bibliotek öppnar 11.00 vardagar
- Lördagsöppet till 14.00 på filialerna (idag 15.00)
- Öppettid kvällar:
Stocksund: Tisdag och Torsdag till 19.00
Djursholm: Måndag och Onsdag till 19.00
Mörby: Måndag t.o.m. torsdag till 19.00 (som idag)
Enebyberg: Måndag t.o.m. torsdag till 19.00 (som idag)
- Öppettid fredagar:
Stocksund, Djursholm och Mörby bibliotek öppet till 17.00,
Enebyberg öppet till 16.00
- Begreppen yttre och inre tjänst avskaffas
- Personalminskningar motsvarande 2 tjänster. Föreståndare Stocksund rekryteras internt. Tidigareläggning av besparing för 2010. Det betyder att inga uppsägningar p.g.a. besparingskrav kommer att bli aktuella.
- Huvudbiblioteket i Mörby centrum behåller högre personaltäthet än filialerna p.g.a. ett antal övergripande uppgifter

- IT-bibliotekariens arbetsuppgifter fördelas under hennes föräldraledighet på 3 personer. Dessa får utbildning
- Något ökat öppethållande jämfört med idag. Stocksund öppet två kvällar per vecka samt öppet även torsdagar
- Stocksund och Djursholm öppet för tidningsläsning 9.00-11.00 samt öppnar för allmänheten 11.00
- Självservice ska börja användas
- Ökad rörlighet mellan biblioteken (personalen)
- Arbetstidsavtalet ses över och förhandlas under hösten 2009 (Personalavdelningen)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner förvaltningens förslag enligt ovan. Verksamheten utvärderas senast ett år efter införande.

Birgitta Jacobsson

Eva Lunneborg